

Sprogindsatsen i Kalundborg Kommunes dagtilbud

I Kalundborg Kommune arbejder alle dagtilbud med sprog, da sproget er en vigtig forudsætning for at ruste børnene til skolestart og give alle børn lige muligheder. I 2012 blev sprogindsatsen politisk besluttet i Kalundborg Kommune og i det følgende beskrives sprogindsatsen i de respektive dagtilbud.

Sprogindsats i sundhedsplejen

- Som en del af alle sundhedsplejerskebesøg indsamles data (der *kan* udarbejdes kompetencehjul) og vejledes omkring barnets/familiens sprog.
- Når det vurderes nødvendigt henvises til egen læge, ørelæge, PPR eller Børneklubben og teamleder i PUC orienteres.
- Er barnet i dagtilbud indledes tværfagligt samarbejde med det aktuelle dagtilbud.

Sprogindsats i dagplejen

- Alle dagplejere arbejder dagligt med sprogstimulering jf. de pædagogiske læreplaner og sikrer et godt, generelt sprogligt miljø.
- Ved bekymring omkring barnets sproglige udvikling
 - Drøftes barnet på dialogmøder.
 - Udarbejdes kompetencehjul.
 - Kontaktes PPR og tale-hørekonsulenterne
- Der udarbejdes individuel handleplan når der er behov for en ekstraordinær indsats. Handleplanen udarbejdes i kompetencehjulet. Den revideres hver 3 måned.
- Dagplejen skal tilbyde barnet en særlig egenfaglig indsats mens man afventer et evt. andet tilbud.
- Aktiv forældreinddragelse har stor betydning for barnets sproglige udvikling, og dagplejeren tilbyder forældrene ideer til hjemmeopgaver. Kompetencehjulet og Sprogpakken kan give ideer/råd/vejledning hertil.

Sprogindsats i vuggestuen

- Vuggestuen arbejder dagligt med sprogstimulering jf. de pædagogiske læreplaner og sikrer et godt, generelt sprogligt miljø i dagtilbuddet.
- Ved bekymring omkring barnets sproglige udvikling:
 - Drøftes barnet på dialogmøder.
 - Udarbejdes kompetencehjul.
 - Kontaktes PPR og tale-hørekonsulenterne
- Der udarbejdes individuel handleplan når der er behov for en ekstraordinær indsats. Handleplanen udarbejdes i kompetencehjulet. Den revideres hver 3 måned.
- Vuggestuen skal sikre, at barnet tilbydes en særlig egenfaglig indsats mens et evt. andet tilbud afventes.
- Aktiv forældreinddragelse har stor betydning for barnets sproglige udvikling, og dagtilbuddet tilbyder forældrene ideer til hjemmeopgaver. Kompetencehjulet og Sprogpakken kan give ideer/råd/vejledning hertil.

Sprogvurdering

Kommunalbestyrelsen i Kalundborg kommune har besluttet, at alle børn imellem 2 år og 10 mdr. til 3 år og 4 mdr. får tilbudt sprogvurdering.

- Sprogvurderingen udføres som udgangspunkt i barnets dagtilbud (undtagelsesvis i hjemmet).
- Det er sprogkonsulenten fra Fagcenter Småbørn og Undervisning, der foretager sprogvurderingen.
- Kalundborg Kommune anvender Det Nationale Sprogvurderingsmateriale.
- Sprogkonsulenterne fra Pædagogisk Udviklingscenter sender resultatrapporten fra sprogvurderingen til pædagogisk teamleder/leder i dagtilbuddet samt til forældrene.

Sprogvurderingen viser om barnet har behov for enten generel-, fokuseret- eller særlig sprogindsats.

En sprogvurdering er et øjebliksbillede af barnets sproglige kompetencer. Resultaterne af en sprogvurdering kan derfor aldrig stå alene og skal altid ses sammen med det pædagogiske personales og forældres generelle viden om barnet.

Forskning viser, at det er personalets efterfølgende sprogindsats, der gør en forskel. Det er derfor vigtigt, at de børn som har behov for en fokuseret eller særlig indsats også får en daglig sprogindsats.

Sprogindsats i børnehaven

- Børnehaven arbejder dagligt med sprogstimulering jf. de pædagogiske læreplaner og sikrer et godt, generelt sprogligt miljø i dagtilbuddet.
- Ved bekymring omkring barnets sproglige udvikling:
 - Drøftes barnet på dialogmøder.
 - Udarbejdes kompetencehjul.
 - Kontaktes PPR og tale-høre-konsulenterne
- Der udarbejdes individuel handleplan når der er behov for en ekstraordinær indsats. Handleplanen udarbejdes i kompetencehjulet. Den revideres hver 3 måned.
- Børnehaven skal sikre, at barnet tilbydes en egenfaglig indsats mens et evt. andet tilbud afventes.
- Aktiv forældreinddragelse har stor betydning for barnets sproglige udvikling, og dagtilbuddet tilbyder forældrene ideer til hjemmeopgaver. Kompetencehjulet og Sprogpakken kan give ideer/råd/vejledning hertil.

Daglig sprogindsats for børn med behov for fokuseret el. særlig sprogindsats

Det er pædagogisk teamleders/leders ansvar at sikre at børn i disse to indsatsgrupper får en daglig sprogindsats.

Den daglige sprogindsats er et *supplement* til den generelle sprogstimulering, som alle børn i dagtilbuddet får.

Sprogindsatsen skal tage udgangspunkt i en sprogplan. Sprogvejlederen i dagtilbuddet inddrages i udarbejdelsen af sprogplanen, som skal indeholde oplysninger om:

- hvilke børn, der har behov for fokuseret eller særlig sprogindsats.
- hvilke voksne, der er ansvarlige for afvikling af den daglige sprogindsats.
- de konkrete aktiviteter/midler/metoder, som den daglige sprogindsats indeholder.
- hvornår på dagen der afholdes sproggrupper (indføres i KLAR-skema).
- hvilke dagligdagsrutiner der danner rammen om sprogindsatserne i de dage, hvor der ikke afholdes sproggrupper.

Sprogaktiviteter kan gennemføres i forbindelse med dagligdagens rutiner. Det er et minimumskrav, at der arbejdes med sproggrupper 3 ud af 5 dage. Sprogindsatsen skal så gives i forbindelse med dagligdagens rutiner i de resterende to dage.

Der er ikke krav til varigheden af den daglige sprogindsats.

I udarbejdelsen af sprogplanen inddrages relevant information fra børnenes sprograpporter, så det sikres, de rette aktiviteter og metoder vælges.

Sprogplanen er et internt arbejdsredskab til personalet, som er med til at sikre en målrettet indsats, samt at medarbejdere kan tage over for hinanden i tilfælde af sygdom/fravær mm.

Sprogplanen skal revideres i takt med ændring af børnenes sprogudvikling og ved tilføjelse af nye børn.

Gennemførelsen af sproggrupper skal ske i et inkluderende børnemiljø. Eksempelvis kan børn i den generelle indsats også deltage. Sprogindsatsen skal baseres på ressourcenyttet. Hvis et barn eksempelvis har stærke ressourcer indenfor krop og bevægelse, kan sprogindsatsen indeholde bevægelsesaktiviteter.

Sprogkonsulenterne fra Fagcenter Småbørn og Undervisning retter henvendelse til børnehaven ca. 3 mdr. efter sprogvurderingen for at følge op på arbejdet med sprogindsatsen samt progressionen i barnets sproglige udvikling.

Sprogkonsulenterne fra PUC, tale-hørekonsulenterne samt Sprogskolen kan kontaktes for sparring/vejledning.

Pædagogisk teamleder/leder er ansvarlig for at sikre, at sprogvejlederen har tid til at tilbyde sparring/vejledning til kolleger om egnede sprogaktiviteter, midler og metoder samt deltage i dialogmøder.

Samarbejde med PPR

- Teamlederen indkalder til dialogmøde med PPR og forældre
- Indstillingen foretages i samarbejde med forældrene, som også underskriver indstillingen.
- [Indstillingsskema til PPR - Småbørn findes her.](#)

Forebyggelse og PPR

- Tale/hørekonsulent kan bidrage med konsultativ bistand til både forældre og børnehave jf. Handleguiden.
- Tale/hørekonsulent vurderer og evt. udreder barnet med henblik på hvilken indsats der er behov for i samarbejde med forældre og pædagogisk teamleder.
- Indsatsen skal gennemføres i tættest mulig sammenhæng med barnets dagligdag og der lægges stor vægt på forældreinddragelse. Derudover kan tale/hørekonsulenter tilbyde undervisning og sprogstimulering af børn med behov for særlig sprogindsats. Indsatsen rettes mod at give lige muligheder og hjælpen er derfor forskellig og helt afhængig af det enkelte barns behov.

Sprogskolen

- Når direkte undervisning og konsultativ bistand har været afprøvet kontinuerligt over en længere periode drøftes indstilling til Sprogskolen jf. Handleguiden.
- Pædagogisk teamleder indstiller til Det Fælles Visitationsudvalg vedlagt en sproglig vurdering i henhold til Folkeskoleloven § 20 stk. 2.
- Dette tilbud er for børn med massive impressive og/eller ekspressive vanskeligheder.
- Målgruppen er børn der er under alder på flere tale-sprogområder som fx sprogforståelse, ordforråd og ordkendskab og/eller fonologi og sætningsopbygning. Sprogforståelsen er 1½ år under alder og/eller barnet har fonologiske vanskeligheder.
- Sprogskolen er for børn, der ikke indhenter noget af sin sproglige forsinkelse, trods en særlig tilrettelagt indsats og undervisning i børnehaven.
- Undervisning af læbe/ganespalte og stammeundervisning.
- Vejledning til forældre samt vejledning/supervision til alle dagtilbud.